

DESPRE INFRAȚIUNILE PREVĂZUTE ÎN LEGEA NR. 95/2006 PRIVIND REFORMA ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII

Mihaela ROTARU*

ABSTRACT: *Importanța profesiei de medic, la fel ca și a celorlalte categorii de personal din sistemul sanitar este de netăgăduit, mai ales în contextul în care recent ne-am confruntat cu o pandemie. Persoanele care exercită aceste profesii beneficiază din perspectiva dreptului penal și de protecția oferită prin dispozițiile art. 652 din Legea nr. 95/2006. Pe de o parte, raportat la dispozițiile Codului penal în vigoare, considerăm necesară intervenția legiuitorului prin operarea de modificări cu privire la conținutul articolului amintit mai sus. Pe de altă parte, nu am regăsit în legislația în vigoare norme de incriminare care să confere protecție sporită din perspectiva legii penale pentru persoanele care exercită alte profesii decât cele din sistemul sanitar, cu excepția dispozițiilor de incriminare a faptelor de ultraj, respectiv ultraj judiciar, însă rațiunea existenței acestor incriminări rezidă în protejarea în principal a autorității statului, precum și a înfăptuirii justiției. În acest context este interesantă analiza pentru a vedea care ar fi soluția din punctul de vedere al legii penale pentru a acorda protecție tuturor categoriilor profesionale.*

KEYWORDS: *criminal law, crime, health field, reform, legislative mismatch.*

JEL Code: *K14, K42.*

1. PREZENTARE GENERALĂ

Conform art. 173 C.pen.¹, prin „lege penală” înțelegem „orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative care la data adoptării lor aveau putere de lege”.

În cuprinsul Legii² nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății sunt descrise anumite infracțiuni, în Titlul al XV-lea, titlu care conține un singur articol, și anume articolul 652, care are următorul conținut: „(1) Amenințarea săvârșită nemijlocit ori prin mijloace de comunicare directă contra unui medic, asistent medical, șofer de autosanitară, ambulanțier sau oricărui alt fel de personal din sistemul sanitar, aflat în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă. (2) Lovirea sau orice acte de violență săvârșite împotriva

---

* Lecturer, PhD, Department of Public Law at the „Alexandru Ioan Cuza” Police Academy Bucharest.

¹ Este vorba despre Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare. Disponibil la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetailDocument/109855>, (accesat: 27.09.2022).

² Republicată în Monitorul Oficial al României nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare.

persoanelor prevăzute la alin. (1), aflate în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani. (3) Vătămarea corporală săvârșită împotriva persoanelor prevăzute la alin. (1), aflate în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 6 ani. (4) Vătămarea corporală gravă săvârșită împotriva persoanelor prevăzute la alin. (1), aflate în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani”³. Observăm că acest articol nu a fost modificat în conținutul său după intrarea în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, ci a rămas neschimbat în forma avută atunci când Legea⁴ nr. 15/1968 privind adoptarea Codului penal al României era în vigoare.

2. CONSIDERAȚII PRIVIND ELEMENTUL MATERIAL AL INFRAȚIUNILOR DESCRISE ÎN ART. 652 DIN LEGEA NR. 95/2006

Fiecare dintre cele 4 alineate ale articolului 652 din Legea nr. 95/2006 conține descrierea unei infracțiuni distincte, după cum urmează: în alin. (1) este incriminată fapta de amenințare, în alin. (2) este incriminată fapta de lovire sau alte violențe, în alin. (3) fapta de vătămare corporală, iar în alin. (4) fapta de vătămare corporală gravă, cu particularitățile că subiectul pasiv este calificat, iar oricare dintre fapte trebuie să se comită într-un interval temporar, „aflat în exercițiul funcțiunii”, sau să fie comise pentru fapte îndeplinite de subiectul pasiv în exercițiul funcțiunii. La momentul la care acest articol a fost redactat și, ulterior, la momentul la care a intrat în vigoare, fiecare dintre aceste fapte descrise în alineatele art. 652 din Legea nr. 95/2006, cu particularitățile precizate mai sus, avea ca bază dispoziția cu caracter general din Codul penal în vigoare la acea vreme⁵. Dispozițiile din art. 652 din Legea nr. 95/2006 au, prin raportare la Codul penal, valoarea de normă cu caracter special, având prioritate în aplicare, într-un caz concret, spre exemplu, atunci când un medic aflat în exercițiul funcțiunii ar fi lovit de o altă persoană, pacient, conform principiului *specialia generalibus derogant*. Înțelegerea normelor de incriminare din cuprinsul art. 652 din Legea nr. 95/2006 se poate face numai prin raportare

³ Disponibil la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/71139>, (accesat: 27.09.2022).

⁴ Publicată în Buletinul Oficial nr. 79-79 bis din 21 iunie 1968, în prezent abrogată. Disponibil la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/144628>, (accesat: 27.09.2022).

⁵ Astfel, în art. 193 din Legea nr. 15/1968 era descrisă fapta de amenințare după cum urmează: „ Fapta de a amenința o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare îndreptate împotriva ei, a soțului ori a unei rude apropiate, dacă este de natura sa o alarmeze, se pedepsește cu închisoare de la o luna la 1 an sau cu amendă, fără ca pedeapsa aplicată să poată depăși sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea care a format obiectul amenințării. (...)”. În art. 180 din Legea nr. 15/1968 era descrisă fapta de lovire sau alte violențe după cum urmează: „ Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la o luna la 3 luni sau cu amendă. Lovirea sau actele de violență care au pricinuit o vătămare ce necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 20 zile se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă. (...)”. În art. 181 din Legea nr. 15/1968 era descrisă fapta de vătămare corporală după cum urmează: „ Fapta prin care s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 60 de zile se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.(...)”. În art. 182 din Legea nr. 15/1968 era descrisă fapta de vătămare corporală gravă după cum urmează: „ Fapta prin care s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile, sau care a produs vreuna dintre următoarele consecințe: pierderea unui simț sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanentă fizică ori psihică, slujirea, avortul, ori punerea în primejdie a vieții persoanei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani. Când fapta a fost săvârșită în scopul producerii consecințelor prevăzute în alineatul precedent, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 8 ani. Tentativa faptei prevăzute în alin. 2 se pedepsește.”

la norma cu caracter general corespondentă din Codul penal deoarece legiuitorul nu definește noțiunile de „amenințare”, „lovire sau orice acte de violență”, „vătămare corporală” sau „vătămare corporală gravă” în vreun articol din Legea nr. 95/2006, iar conform art. 172 C.pen.: „Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele arătate în prezentul titlu, înțelesul acesteia este cel prevăzut în articolele următoare, afară de cazul când legea penală dispune altfel”.

Considerăm că rațiunea legiuitorului în stabilirea de norme derogatorii de la normele penale generale din cuprinsul Codului penal a fost aceea a oferirii unei protecții sporite din punctul de vedere al dreptului penal, judecând după limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru fiecare infracțiune în parte, dintre cele descrise în art. 652 din Legea nr. 95/2006, raportat la dispozițiile din art. 193, 180, 181 și 182 din Legea nr. 15/1968.

În continuare apreciem necesare câteva precizări însoțite de câteva propuneri *de lege ferenda*, prin raportare la Codul penal în vigoare, fără ca ordinea în care sunt acestea prezentate să ducă la o ierarhizare a lor după importanță.

O primă precizare este legată de dispoziția din art. 652 alin. (4) din Legea nr. 95/2006. În Codul penal în vigoare nu mai este incriminată fapta de vătămare corporală gravă. În aceste condiții și nefiind definită expres sintagma „vătămare corporală gravă” în cuprinsul Legii nr. 95/2006 pentru înțelegerea normei și aplicarea sa la cazuri concrete, propunem *de lege ferenda* abrogarea acestui alineat din cuprinsul art. 652, respectiva normă de incriminare fiind lipsită de claritate și de previzibilitate.

O a doua precizare este cea legată de dispoziția de incriminare din alin. (3) al art. 652 din Legea nr. 95/2006, în sensul în care limitele speciale ale pedepsei sunt mai reduse față de dispoziția corespondentă din Codul penal în vigoare. În aceste condiții propunem *de lege ferenda*, fie creșterea limitelor speciale ale pedepsei pentru infracțiunea prevăzută în art. 652 alin. (3) din Legea nr. 95/2006 peste cele ale infracțiunii de vătămare corporală din Codul penal, adică peste închisoarea între 2 și 7 ani, fie abrogarea acestei norme din Legea nr. 95/2006 deoarece la acest moment protecția sporită a subiecților pasivi calificați, expres prevăzuți în norma de la art. 652 din Legea nr. 95/2006 este asigurată prin norma de la art. 194 C.pen. privind vătămarea corporală.

O a treia precizare este legată de faptul că, în raport cu normele de la art. 193 și 206 C.pen., de incriminare a faptelor de lovire sau alte violențe și amenințare, dispozițiile art. 652 alin. (1) și (2) din Legea nr. 95/2006 asigură o protecție sporită persoanelor expres prevăzute în legea mai sus amintită, limitele speciale ale pedepsei fiind mai ridicate decât cele din Codul penal în vigoare.

O a patra precizare, relativă la alin. (1) al art. 652 din Legea nr. 95/2006, are în vedere faptul că nu orice amenințare comisă de o persoană la adresa uneia dintre categoriile profesionale expres prevăzute în normă se va încadra în dispozițiile art. 652 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, ci numai aceea săvârșită „nemijlocit ori prin mijloace de comunicare directă” și cu respectarea celorlalte condiții prevăzute în normă. Dacă, într-un caz concret, o faptă de amenințare este comisă la adresa uneia dintre persoanele prevăzute în art. 652 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, dar în mod mijlocit și cu îndeplinirea și a celorlalte condiții prevăzute în art. 206 C.pen., aceste din urmă dispoziții legale se vor aplica.

O a cincea și ultimă precizare este cea relativă la art. 652 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, în sensul în care sintagma „lovirea sau orice acte de violență” ar trebui înlocuită *de lege ferenda* cu aceea de „lovirea sau alte violențe” „săvârșite împotriva persoanelor

prevăzute la alin. (1), aflate în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii”, din considerente de corelare legislativă, deoarece, dacă în celelalte alineate ale art. 652 din Legea nr. 95/2006 legiuitorul face referire la denumirea marginală a infracțiunii corespondente descrise în Codul penal în vigoare, respectiv din Codul penal anterior, în această situație referirea este făcută la elementul material al infracțiunii de lovire sau alte violențe. Vom avea în vedere pentru înțelegerea infracțiunii descrise la art. 652 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 ambele variante ale infracțiunii de lovire sau alte violențe din Codul penal, ca și infracțiune corespondentă, sub aspectul urmării imediate, adică atât cauzarea de suferințe fizice, cât și producerea de „leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile”.

3. CONSIDERAȚII PRIVIND SUBIECTUL PASIV AL INFRAȚIUNILOR DESCRISE ÎN ART. 652 DIN LEGEA NR. 95/2006

Subiectul pasiv al oricăreia dintre cele 4 infracțiuni descrise în art. 652 din Legea nr. 95/2006 este calificat în mod expres de către legiuitor, în sensul în care poate fi un medic, un asistent medical, un șofer de autosanitară, un ambulanțier sau orice alt fel de personal din sistemul sanitar. La fel ca și în cazul calificării subiectului activ nemijlocit al unei infracțiuni, calitatea precizată în lege trebuie să existe la momentul comiterii faptei⁶. Însă este important de precizat că pe lângă îndeplinirea condiției legate de calitatea subiectului pasiv, pentru existența oricăreia dintre cele patru infracțiuni trebuie îndeplinită și o altă condiție, și anume cea conform căreia subiectul pasiv trebuie să fie în exercițiul funcțiunii la momentul comiterii oricăreia dintre fapte sau cea privitoare la comiterea acestora în legătură cu fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii.

Dacă în privința înțelegerii sferei de cuprindere a noțiunilor de „medic”, „asistent medical”, „șofer de autosanitară”, respectiv „ambulanțier” nu sunt probleme deoarece sunt termeni cunoscuți în limbajul curent, considerăm că nu același lucru se poate afirma în cazul sferei de cuprindere a sintagmei „orice alt fel de personal din sistemul sanitar”. În sensul normelor de incriminare din cuprinsul art. 652 din Legea nr. 95/2006, avem în vedere profesia de „medic”, respectiv cea de „asistent medical”, indiferent de specialitatea în care este exercitată profesia și indiferent de exercitarea profesiei în sistemul public sau în cel privat de sănătate. Pentru noțiunea de „ambulanțier” există definiție legală în art. 92 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 95/2006, în sensul în care este „personal fără pregătire medicală care a absolvit cursurile de ambulanțieri, autorizate de Ministerul Sănătății, pentru a activa în cadrul serviciilor de ambulanță”.

Pentru sintagma „orice alt fel de personal din sistemul sanitar” precizăm că în Legea nr. 95/2006 nu regăsim vreo definiție legală. Mai mult, legiuitorul amintește de „profesii reglementate în sistemul sanitar”, în art. 89 lit. a) din Legea nr. 95/2006, făcând referire la obligațiile personalului și cabinetelor de medicină de familie. Însă o sintagmă care este utilizată de legiuitor în cuprinsul Legii nr. 95/2006 este cea de „personal medical”, care beneficiază de definiție legală în art. 653 alin. (1) lit. a) astfel: „personalul medical este

⁶ În același sens, a se vedea Barbu I.A. (2022) *Drept penal. Partea generală*, ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, p. 92; Ionaș A., Măgureanu A.F., Dinu C. (2015) *Drept penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, p. 289.

medicul, medicul stomatolog, farmacistul, asistentul medical și moașa care acordă servicii medicale”, atunci când este reglementată în lege răspunderea civilă a personalului medical. O altă sintagmă utilizată și care nu beneficiază de definiție legală este cea de „personal sanitar”, pe care legiuitorul o utilizează când face referire la categoriile de persoane care pot aplica tratamentul medical, conform dispozițiilor din art. 236 alin. (2) din Legea nr. 95/2006.

Personalul sanitar cuprinde: „personal sanitar cu pregătire medicală superioară, personal sanitar mediu, personal sanitar auxiliar”.⁷ Categoria „personalului sanitar cu pregătire medicală superioară” cuprinde: „medici, stomatologi, farmaciști, fiziokinetoterapeuți, asistenți medicali cu studii superioare, alt personal sanitar cu studii superioare”.⁸ Categoria „personalului sanitar mediu” cuprinde: „asistenți medicali, asistenți de farmacie, surori medicale, tehnicieni sanitar, oficianți medicali, moașe, laboranți și alte categorii de personal sanitar cu studii medii asimilate”.⁹ Categoria „personalului sanitar auxiliar” cuprinde: „infirmieri, agenți de dezinsecție, dezinsecție și deratizare, brancardieri, băieși, gipsari, nămolari, spălătorese, îngrijitori, ambulanțieri și alte categorii de personal sanitar asimilate personalului sanitar auxiliar”.¹⁰

Regăsim, de asemenea, și sintagma „personalul medico-sanitar”, care nu beneficiază de definiție legală în cuprinsul Legii nr. 95/2006. Această sintagmă desemnează: „totalitatea personalului medical de specialitate care activează în unități de ocrotire a sănătății și în unități de cercetare științifică în domeniul medical, atât în sectorul public, cât și în cel privat”.¹¹

Sintagma „sistem sanitar” nu este definită în legea mai sus amintită. Din această perspectivă și având în vedere normele de tehnică legislativă în vigoare¹², sensul acestei sintagme este cel din vorbirea curentă, și anume: „organizația de oameni, instituții și resurse care oferă servicii de îngrijire medicală pentru a acoperi nevoile de sănătate ale populațiilor țintă”.¹³ având ca sinonime sintagmele „sistem de sănătate”, respectiv „sistem de îngrijire al sănătății”.¹⁴ Din analiza sintagmelor precizate mai sus, considerăm, pe de o parte, că noțiunea de „personal medical” este cuprinsă în cea de „personal sanitar”, iar aceasta din urmă este cuprinsă în cea de „personal medico-sanitar”. Pe de altă parte, în opinia noastră, relația între noțiunea de „personal medico-sanitar” și cea de „personal din sistemul sanitar” este de la parte la întreg, în sensul în care sintagma „personal medico-sanitar” este cuprinsă în cea de-a doua.

⁷ Disponibil la:

https://insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/activ_unit_sanitare/precizari_metodologice_16.pdf (ultima accesare: 04.07.2023).

⁸ Idem. În categoria „alt personal sanitar cu studii superioare” includem: „biologi, chimiști, profesori cultură fizică medicală, logopezi, psihologi etc.” Disponibil la:

https://insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/activ_unit_sanitare/precizari_metodologice19.pdf (ultima accesare: 05.07.2023).

⁹ Idem.

¹⁰ Idem.

¹¹ Idem.

¹² Avem în vedere dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

¹³ Disponibil la: https://ro.wikipedia.org/wiki/Sistem_de_s%C4%83n%C4%83tate (ultima accesare: 04.07.2023).

¹⁴ Idem.

În continuare dorim să abordăm problematica relativă la sfera de cuprindere a acestei din urmă sintagme, și anume a sintagmei „personal din sistemul sanitar”. Având în vedere dispozițiile din cuprinsul H.G.¹⁵ nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, relative la unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sau sub autoritatea Ministerului Sănătății, considerăm că orice persoană care își desfășoară activitatea în cadrul uneia dintre aceste unități, indiferent că este vorba de personal medical sau administrativ, este cuprinsă în noțiunea de „personal din sistemul sanitar”. Pe cale de consecință, beneficiază de protecție penală prin prisma dispozițiilor de incriminare din cuprinsul art. 652 din Legea nr. 95/2006, având în vedere că legiuitorul face referire la „orice alt fel de personal din sistemul sanitar”.

4. CONSIDERAȚII PRIVIND SOLUȚIA LEGALĂ ÎN CAZUL ÎN CARE UN MEMBRU AL PERSONALULUI DIN SISTEMUL SANITAR COMITE UNA DINTRE FAPTELE DESCRISE ÎN ART. 652 DIN LEGEA NR. 95/2006

În normele de incriminare din cuprinsul art. 652 din Legea nr. 95/2006 legiuitorul nu califică nici expres, nici implicit subiectul activ al fiecărei infracțiuni în parte. Din acest motiv, putem afirma că subiect activ poate fi orice persoană care îndeplinește condițiile generale ale răspunderii penale. Din punct de vedere faptic, probabil că cel mai frecvent, poate fi subiect activ un pacient. Însă nu putem exclude posibilitatea ca cel care comite vreuna dintre faptele descrise în art. 652 din Legea nr. 95/2006 să fie un alt membru al personalului din sistemul sanitar. În această situație, pe de o parte, suntem de părere că, dacă fapta în concret comisă de către un membru al personalului din sistemul sanitar este amenințare sau lovire sau alte violențe asupra subiectului pasiv calificat expres în norma de incriminare din art. 652 alin. (1) și (2) din Legea nr. 95/2006, fapta se va încadra ca și infracțiune de purtare abuzivă¹⁶, conform dispozițiilor art. 296 alin. (2) C.pen., fie pe teza I, fie pe teza a II-a, care va absorbi fie fapta descrisă în art. 652 alin. (1), fie cea descrisă în art. 652 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, făptuitorul fiind o persoană aflată în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Pe de altă parte, dacă fapta în concret comisă de către un membru al personalului sanitar este vătămare corporală asupra subiectului pasiv calificat expres în norma de incriminare din art. 652 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, se va reține un concurs¹⁷ formal de infracțiuni între infracțiunea de purtare abuzivă (art. 296 C.pen.) și infracțiunea descrisă în art. 652 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, având în vedere faptul că legiuitorul nu a avut inclus în varianta agravată a infracțiunii de purtare abuzivă și fapta de vătămare corporală.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 139 din 2 martie 2010, cu modificările și completările ulterioare. Ne referim mai exact la anexa nr. 2 din acest act normativ.

¹⁶ În art. 296 C.pen., infracțiunea de purtare abuzivă are următorul conținut: „(1) Întrebuițarea de expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă. (2) Amenințarea ori lovirea sau alte violențe săvârșite în condițiile alin. (1) se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime”.

¹⁷ Ionaș A., Măgureanu A.F., Dinu C, *op.cit.*, p 415.

5. NECESITATEA EXISTENȚEI INCRIMINĂRILOR DIN LEGEA NR. 95/2006 PRIN RAPORTARE LA ALTE CATEGORII PROFESIONALE

Este de necontestat importanța serviciilor furnizate societății de către persoanele care sunt membre ale personalului din sistemul sanitar, în egală măsură cu a celor furnizate de către alte categorii profesionale, care își desfășoară activitatea în cadrul unităților al căror obiect de activitate îl constituie un serviciu de interes public.

Însă, exceptând normele de incriminare a faptelor de ultraj¹⁸ și ultraj judiciar¹⁹ din partea specială a Codului penal, prin care legiuitorul a dorit să protejeze în principal autoritatea statului, respectiv înfăptuirea justiției, acordând protecție în consecință și categoriilor profesionale care reprezintă aceste valori sociale, nu am regăsit în legislația în vigoare norme de incriminare pentru fapte care sunt descrise în Codul penal, în titlul relativ la infracțiuni contra persoanei, cu privire la o protecție sporită a unei anumite categorii profesionale, așa cum se regăsesc în art. 652 din Legea nr. 95/2006.

Este adevărat că este o opțiune a legiuitorului, bazată pe considerente de politică penală, în sensul de a institui norme de incriminare care să aibă caracter special, prin raportare la cele din partea specială a Codului penal, însă considerăm că existența acestora pentru a asigura o protecție sporită, din perspectiva legii penale, numai a unei anumite categorii profesionale, va duce la o ierarhizare a profesiilor, sub aspectul protecției care le este asigurată din perspectiva legii penale, deși acestea, la fel ca și în cazul profesiilor din sistemul sanitar, nu presupun exercitarea autorității de stat sau asigurarea înfăptuirii justiției, așa cum se întâmplă în cazul incriminării faptei de ultraj sau a celei de ultraj judiciar.

O soluție în acest caz ar fi aceea a abrogării dispozițiilor din art. 652 din Legea nr. 95/2006, mai ales că în acest moment limitele speciale de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea de vătămare corporală sunt mai ridicate decât cele pentru fapta descrisă în art.

¹⁸ Infracțiunea de ultraj este descrisă în art. 257 C.pen. astfel : „ (1) Amenințarea săvârșită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul săvârșite împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat ori asupra bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin. (2), dacă privesc un membru de familie al funcționarului public.(4) Faptele prevăzute la alin. (1)-(3), comise asupra unui polițist sau jandarm, precum și asupra personalului silvic investit cu exercițiul autorității publice, aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite se majorează cu jumătate.

¹⁹ Infracțiunea de ultraj judiciar este descrisă în art. 279 C.pen. astfel : „ (1) Amenințarea, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul, săvârșite împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui judecător sau procuror ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin. (2), dacă privesc un membru de familie al judecătorului sau al procurorului.(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător și faptelor comise împotriva unui avocat în legătură cu exercitarea profesiei.

652 alin. (4) din Legea nr. 95/2006, urmând să se aplice dispozițiile în care sunt descrise faptele de amenințare (art. 206 C.pen.), lovire sau alte violențe (art. 193 C.pen.), respectiv vătămare corporală (art. 194 C.pen.) din Codul penal în vigoare, prevederi legale care ar fi aplicabile în orice situație în care ar fi subiecți pasivi ai unor asemenea fapte persoane aflate în exercițiul diferitelor profesii sau în legătură cu aspecte care au legătură cu exercitarea diferitelor profesii.

O altă soluție ar fi aceea în care s-ar crea variante noi de incriminare a faptei de purtare abuzivă, descrisă în art. 296 C.pen., ca și infracțiune de serviciu, care să aibă ca subiect pasiv pe „cel aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu”, iar ca element material să aibă fie „întrebuințarea de expresii jignitoare”, fie „amenințarea sau lovirea sau alte violențe”, fără ca subiectul activ să fie calificat. Astfel, articolul în care se regăsește norma de incriminare a faptei de purtare abuzivă ar putea avea două noi alineate, după cum urmează: (1¹) Întrebuințarea de expresii jignitoare de către o persoană față de cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 15 zile la 3 luni sau cu amendă, respectiv (2¹) Amenințarea ori lovirea sau alte violențe săvârșite în condițiile alin. (1¹) se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o pătrime”. Această soluție nu ar contraveni opțiunii legiuitorului privind infracțiunile de serviciu și se aseamnă întrucâtva cu modelul de incriminare a faptei de violare a secretului corespondenței, descrisă în art. 302 C.pen., tot în capitolul infracțiunilor de serviciu, deși numai în varianta de incriminare descrisă în alin. (3) al art. 302 C.pen. subiectul activ este calificat. S-ar asigura astfel și un tratament egal din perspectiva protecției penale cu privire la toate categoriile profesionale, care nu ar fi protejate, în secundar, de dispozițiile de incriminare a faptelor de ultraj sau ultraj judiciar. Mai mult, și funcționarul public care exercită o funcție ce implică exercițiul autorității de stat căruia i s-ar adresa expresii jignitoare de către o persoană în condițiile alineatului (1¹) propus de noi, ar beneficia de protecție penală, deoarece în prezent, un asemenea comportament care l-ar avea ca subiect pasiv nu este prevăzut de legea penală, atunci când fapta este comisă de către o persoană care nu este în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

6. CONCLUZII

Așadar, considerăm că legiuitorul ar trebui să acorde timp analizării dispozițiilor penale din diferitele acte normative pentru a stabili care sunt modificările ce trebuie aduse astfel încât să existe o corespondență între dispozițiile din legea penală generală, reprezentată de Codul penal, și dispozițiile penale din alte acte normative.

Bibliografie:

Barbu I.A. (2022) *Drept penal. Partea generală*, ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București

Ionaș A., Măgureanu A.F., Dinu C. (2015) *Drept penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București

Legea nr. 15/1968 privind adoptarea Codului penal al României

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal

Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

www.legislatie.just.ro